

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤตเศรษฐกิจ (Financial Crisis) ที่เกิดขึ้นในปี 2540 นับเป็นประวัติศาสตร์ที่เลวร้ายที่สุดทางการเงินและเศรษฐกิจของประเทศไทย¹ ที่ต้องเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยอันสืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาพื้นฐานโครงสร้างเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างกว้างขวางที่สุด ซึ่งไม่ได้สร้างมูลค่าเพิ่มของเงินบาทที่แท้จริงเท่ากับจำนวนเงินที่ใช้หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงทำให้อาณาการแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศใหม่แบบลอยตัวภายใต้การจัดการ (Managed Float Currency) นอกจากความลำบากจากวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกแล้วยังมีปัจจัยภายในของปัญหาหนี้ที่สะท้อนถึงการไม่ยอมชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้โดยปล่อยให้เจ้าหนี้เข้ามาตราสารทางกฎหมายบังคับชำระหนี้ได้ทันที โดยไม่มีการเจรจาประนีประนอม เพราะไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้อย่างแท้จริง ทำให้ความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นตกต่ำลงเป็นผลให้ยอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan) มีสูงขึ้นเกินปกติอย่างมาก²

วิกฤตการณ์ดังกล่าวนี้ได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่เลวร้าย คือ การลดการจ้างงาน หรือมีการปลดพนักงานออกเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดความวิตกและกระทบความมั่นคงของประชาชนที่ต้องอาศัยเงินเดือนเป็นเครื่องยังชีพ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและยังไม่สามารถตั้งตัวได้ เพราะภาระหนี้สินต่างๆ ที่ได้สร้างไว้ รวมทั้งภาระประจำวันในเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ของตนเองและของครอบครัว³ เป็นผลให้บุคคลมีประสิทธิภาพในการทำงานถดถอยลง ใช้จ่ายน้อยลง ธุรกิจ

¹ทำนอง ดาศรี และ นกุล โกสลาทิพย์, สิทธิประโยชน์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้, 2 (กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543), หน้า 5.

²มนตรี ศรีไพศาล, ร่วมกันคิดแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจไทย, (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2542), หน้า 22.

³สิทธิชัย สถาพรธพัฒน์, คู่มือมนุษย์(ตงงาน) (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2541), หน้า 26.

โดยรวมก็ยิ่งตกต่ำ ผู้คนตกงาน กิจการล้มละลายมากมาย แต่สุดท้ายแล้วบุคคลที่ต้องรับภาระจากการเกิดเหตุวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ก็คือประชาชนของประเทศทั้งหมดนั่นเอง* โดยแท้จริงแล้วลูกหนี้ยังมีความประสงค์ที่จะชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้อยู่ เพียงเพราะการเป็นหนี้ที่เพิ่มขึ้นไม่ใช่เกิดจากความไม่สุจริตของลูกหนี้และการก่อหนี้เดิมกระทำอย่างสมเหตุสมผลแล้ว แต่เนื่องมาจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่ลูกหนี้ไม่อาจชำระหนี้ได้โดยทันทีเพียงต้องการจะได้รับการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ หรือผ่อนชำระหนี้ออกไปด้วยเงื่อนไขที่สอดคล้องกับความสามารถที่มีอยู่จริงของลูกหนี้

ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น มีสาเหตุหลักมาจากความประมาทขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางที่ใช้ความฟุ่มเฟือยทางการเงินอย่างมหาศาลในการดำเนินธุรกิจที่ไม่มีทิศทางต่อการขยายตัวอย่างแท้จริง หรือไม่มีความสามารถในการบริหารงานที่สะท้อนให้เห็นถึงการขาดวินัยทางการเงินอย่างร้ายแรง โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่เป็นตัวการในการบ่อนทำลายระบบทุนนิยมของประเทศไทยอย่างแท้จริง⁴ ซึ่งมีผลมากกว่าความฟุ่มเฟือยของคนในระดับกลางและระดับล่างซึ่งถูกมองว่าเป็นสาเหตุของการเกิดเศรษฐกิจตกต่ำ ผลกระทบต่อเนื่องในระบบธุรกิจเริ่มเกิดสภาวะการว่างงานเพิ่มขึ้น บุคคลที่มีความรู้ความสามารถถูกออกจากระบบธุรกิจอันเกิดจากการบังคับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ในทางกฎหมาย รวมทั้งกรณีที่ถูกจ้างถูกบีบบังคับให้ลดเงินประจำที่เป็นเงินเดือนถูกนำออกมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น หรือการเลิกกิจการที่ส่งผลให้มีการเลิกจ้างงานที่ทำให้ต้องออกจากงานเนื่องจากเศรษฐกิจที่ตกต่ำซึ่งผลกระทบที่ตามมาจะทำให้เกิดปัญหาดังคมที่ยากจะแก้ไขได้

* วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบรุนแรงที่สุดต่อกลุ่ม "คนจนมาก" (หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเส้นความยากจน) มากกว่ากลุ่ม "คนจนน้อย" (หมายถึงผู้มีรายได้ อยู่ระหว่างร้อยละ 80-100 ของเส้นความยากจน) และ "คนเกือบจน" (ผู้มีรายได้ อยู่ระหว่างร้อยละ 100-120 ของเส้นความยากจน) จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้แนวโน้มการกระจายรายได้ที่เริ่มดีขึ้นเริ่มเปลี่ยนทิศทาง โดยสะท้อนจากค่าดัชนีจีดีพีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 47.7 ในปี 2539 เป็น 48.1 ในปี 2541 ที่แสดงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ที่สะท้อนระดับความเป็นอยู่ในประเทศไทย (มิ่งสรรพ์ ชาวสอาด และคณะ, ผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจต่อชนบทไทย (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), 2543), หน้า 4-5.)

⁴ สุวินัย ภรณาลัย และคณะ, เศรษฐกิจไทยตายแล้วฟื้น (กรุงเทพฯ: แวนควิช, 2540), หน้า 9.

การที่หนี้สินเพิ่มมากขึ้นจนเกินกว่าทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างมากจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ในระยะเวลาอันใกล้ และการผิมนัดการชำระหนี้ทำให้เกิดดอกเบี้ยผิมนัดตามกฎหมายเพิ่มขึ้นอีก อันเป็นการพอกพูนหนี้สินมากขึ้นจนทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถหลุดพ้นในหนี้ดังกล่าวได้ด้วยตนเอง⁵ และลูกหนี้ดังกล่าวก็เกิดทั้ง องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ควบคู่ไปด้วยกัน ส่วนบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจและบุคคลธรรมดาที่อยู่ในฐานะลูกจ้างที่มีรายได้มาจากเงินเดือนประจำ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาผู้บริโภคด้วยเช่นกัน ยังต้องเผชิญกับปัญหาทางการเงินอันเกิดจากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจโดยรวม ภาระหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้นอาจทำให้มีลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจำนวนมากต้องทยอยเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย และตกเป็นบุคคลล้มละลายในที่สุดเนื่องจากไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน⁶

สำหรับมาตรการทางกฎหมายล้มละลายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันไม่เอื้อปัจจุบันที่อำนวยความสะดวกฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการลดมูลค่าทรัพย์สินของลูกหนี้ และเป็นกระบวนการที่บังคับให้ลูกหนี้ต้องดำเนินการตามกฎหมายล้มละลายแต่เพียงอย่างเดียว การที่ลูกหนี้มีปัญหาทางการเงินอันมิใช่ความผิดของลูกหนี้โดยตรงไม่ว่าจะเป็น ลูกหนี้ที่ประกอบกิจการ หรือลูกหนี้ที่ไม่ประกอบกิจการ ที่ลูกหนี้มีภาระหนี้อันเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ โดยเฉพาะลูกหนี้ที่กู้เงินมาลงทุนในภาคธุรกิจจากต่างประเทศมีภาระหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นเท่าตัว ทำให้เกิดความคิดที่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่อันเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ⁷ ซึ่งประกอบไปด้วยการปรับปรุงกฎหมายอันเกี่ยวกับการบังคับคดีตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีความรวดเร็วมากขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ในการบังคับคดีและการแก้ไขปรับปรุงในหลักเกณฑ์สำคัญของกฎหมายล้มละลายให้สามารถรักษาสถานภาพของธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้ไม่ให้เกิดถูกบังคับให้ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายโดยตรง

กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยได้ใช้มานานตั้งแต่ ปี 2483 เป็นเวลายาวนานถึง 58 ปี แม้จะมีการแก้ไขปรับปรุงในบางช่วงก็ตาม จนกระทั่งเกิดวิกฤตเศรษฐกิจจึงได้มีการแก้ไข

⁵ ชาวการเงินธนาคาร, “วิพากษ์กฎหมายล้มละลายโหดเกินสากล,” การเงินธนาคาร 17 (ธันวาคม 2541): 38.

⁶ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 9 และ 10

⁷ สถาบันนโยบายศึกษา, แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ-การเมืองไทย (กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร, 2543), หน้า 45.

ปรับปรุงหลักเกณฑ์สำคัญในกฎหมายล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติ ล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ในเรื่องการให้โอกาสลูกหนี้เฉพาะนิติบุคคลในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของตนเองได้ และ(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 ซึ่งมีประเด็นที่เป็นมาตรการหนึ่งในการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาให้สามารถได้รับการปลดจากการล้มละลายได้โดยทันทีเมื่อครบกำหนด 3 ปี นับแต่ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย⁸ แต่ก็ยังเป็นเพียงมาตรการปลดหนี้จากการล้มละลายภายหลังเท่านั้น มาตรการดังกล่าวจึงไม่เป็นการช่วยเหลือลูกหนี้ก่อนล้มละลายได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา เพราะกระบวนการล้มละลายยังมีหลักการที่ต้องรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มาแบ่งเฉลี่ยให้แก่เจ้าหนี้ทุกรายอยู่ในลักษณะของการชำระบัญชี (Liquidation) เช่นเดิม อย่างไรก็ตามวิกฤตเศรษฐกิจยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องแม้ว่ารัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศอย่างเต็มความสามารถ โดยการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจซึ่งกฎหมายต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นมาจาก “ความจำเป็นเฉพาะหน้า” ที่แก้ไขปัญหาบางอย่างทำให้การจัดทำกฎหมายเป็นไปด้วยความรีบเร่งและขาดการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ⁹ ทำให้กฎหมายที่บัญญัติมาไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ในตอนเริ่มแรกของการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายเป็นการนำแนวคิดของการฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศสิงคโปร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักกฎหมายล้มละลายประเทศสหรัฐอเมริกาตามหมวดที่ 11 (Chapter 11 of the United States Bankruptcy Code : Reorganization) นำมาเป็นต้นแบบอยู่ในหมวด 3 / 1 ว่าด้วยเรื่องการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย ประเด็นสำคัญคือให้ประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินที่นำหลักกฎหมายฟื้นฟูกิจการมาช่วยเหลือลูกหนี้ให้สามารถดำเนินการปรับโครงสร้างกิจการ ในลักษณะของการปรับโครงสร้างหนี้และการปรับโครงสร้างของกิจการให้ดำเนินต่อไปได้ เป็นการป้องกันมิให้กิจการขนาดใหญ่ต้องล้มละลายหรือเลิกกิจการไป¹⁰ อันจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยเร่งด่วนที่จำเป็นต้องนำ

⁸วิชา มหาคุณ, “การวิเคราะห์กฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทย,” วารสารกฎหมาย 18 (กันยายน 2541): 39.

⁹นันทวัฒน์ บรมานันท์, “กฎหมายเศรษฐกิจในยุควิกฤตเศรษฐกิจ,” ใน แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ-การเมืองไทย (กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร, 2543), หน้า 71-72.

¹⁰สุธีร์ ศุภนิตย์, หลักกฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542), หน้า 205-206.

หลักการและกระบวนการฟื้นฟูกิจการมาใช้กับลูกหนี้นิติบุคคล ซึ่งมีหนี้สินส่วนตัว ตามเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของกฎหมายล้มละลายเดิม ซึ่งยังเป็นข้อจำกัดและไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจได้อย่างสมบูรณ์

กรณีลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา กฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกายังมี หลัก Chapter 7 ที่ให้ลูกหนี้มีหนี้จำนวนมากหลุดพ้นจากหนี้บางส่วนโดยไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย และหลัก Chapter 11 ในส่วนของการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาด้วยโดยอาศัย หลักของการฟื้นฟูกิจการที่ผ่านมติที่ประชุมเจ้าหนี้ กับหลัก Chapter 13 ว่าด้วยแผนการชำระหนี้ คืน (Repayment Plans) ซึ่งให้โอกาสสำหรับลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำที่มีหนี้ ซึ่งไม่มีประกันหรือหนี้มีประกันตามจำนวนหนี้ที่เกิดขึ้นไม่มากตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งหลัก Individual voluntary arrangements ใน The insolvency Act 1986 ของประเทศอังกฤษ¹¹ ซึ่งเป็นการผ่อนคลายความเข้มงวดของกฎหมายล้มละลายอันเป็นเครื่องมือของเจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้เอากับทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ไม่ให้เป็นไปในลักษณะเด็ดขาดเกินไป อันจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมได้

ดังนั้นควรมีการศึกษาอย่างมีระบบเกี่ยวกับการหามาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ให้ ความเหมาะสมกับลักษณะของคุณสมบัติที่แตกต่างกันของลูกหนี้ โดยเฉพาะในส่วนของมาตรการ ในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายที่เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ดังกล่าว ที่มีทรัพย์สินไม่มากและตกอยู่ในสภาพปัญหาทางการเงินไม่ว่าจะเป็นลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจที่มี รายได้แน่นอนพอสมควร กับลูกหนี้ที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจแต่เป็นผู้มีรายได้ที่แน่นอนในลักษณะของ เงินเดือนจากการทำงานประจำ หรือในฐานะเป็น ลูกจ้าง บุคคลผู้บริโภคน หรือข้าราชการในหน่วย งานของรัฐ เป็นต้น ให้สามารถเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาภายใต้กรอบ ของกฎหมายล้มละลาย¹² ซึ่งเป็นการให้สิทธิแก่บุคคลธรรมดาสามารถได้รับการฟื้นฟูทางการเงิน ในรูปแบบของการปรับโครงสร้างหนี้ตามกฎหมาย ที่จะไม่ให้ลูกหนี้ดังกล่าวต้องถูกบังคับชำระหนี้โดย ทันที

¹¹Fiona Tolmie, Introduction to Corporate and Personal Insolvency Law (London: Sweet & Maxwell, 1998), p. 67.

¹²วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ, "ฟื้นฟูหนี้," ประชาชาติธุรกิจ (30 กรกฎาคม-2 สิงหาคม 2541):

แม้ว่าโดยหลักการของการฟื้นฟูกิจการจะมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษากิจการของนิติบุคคล ในลักษณะของการปรับปรุงโครงสร้างกิจการ กรณีลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาก็สามารถที่จะใช้หลักการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ควรมีการแยกพิจารณาในส่วนของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา กับส่วนที่เป็นนิติบุคคลออกจากกันให้ชัดเจน และกำหนดมาตรการให้บุคคลธรรมดาได้รับโอกาสในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย เพื่อรักษาทรัพย์สินหรือมูลค่าของทรัพย์สินที่มีอยู่มากกว่าการถูกบังคับชำระหนี้จากเจ้าหนี้ และการตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณามาตรการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อสอดคล้องกับพื้นฐานของกฎหมายล้มละลายที่มีอยู่เดิมที่จะไม่มุ่งป้องกันลูกหนี้มากเกินไปจนไม่มีวินัยทางการเงิน หรือลูกหนี้ที่ไม่สุจริต และขณะเดียวกันต้องไม่ใช่ว่าจะช่วยเจ้าหนี้มากเกินไปด้วย¹³ และการพิจารณาแก้ไขกฎหมายล้มละลายในส่วนของ การช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาก่อนถูกล้มละลายนั้นก็เพื่อรักษาศักยภาพของบุคคลที่จะทำประโยชน์ต่อสังคมมากกว่าการถูกแยกออกจากสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน¹⁴

ผู้เขียนเห็นควรอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาเพิ่มมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้บุคคลธรรมดาให้มากขึ้นกว่าหลักกฎหมายล้มละลายเดิมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันเพื่อไม่ให้ลูกหนี้ดังกล่าวต้องถูกบีบบังคับให้ชำระหนี้หรือกลายเป็นบุคคลล้มละลายในวงที่ลูกหนี้กำลังประสบปัญหาทางการเงิน และขาดสภาพคล่องในการชำระหนี้ชั่วคราวจนอยู่ในสภาพของการมีหนี้สินล้นพ้นตัว¹⁵ หรือแม้แต่ในสภาวะเศรษฐกิจปกติหรือกำลังดีอยู่ก็ตามสมควรที่ต้องปรับปรุงกฎหมายให้มีความสมบูรณ์เพื่อรองรับกับเหตุการณ์เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตามมาในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงข้อจำกัดและความไม่เพียงพอของหลักกฎหมายล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย

¹³กิติพงศ์ อรุณีพัฒน์พงศ์, “กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายเริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ (ตอนที่ 3),” การเงินธนาคาร 18 (กรกฎาคม 2542): 124.

¹⁴กิติพงศ์ อรุณีพัฒน์พงศ์, “ทางเลือกของเจ้าหนี้ควรฟ้องคดีแพ่งหรือคดีล้มละลาย,” การเงินธนาคาร 18 (พฤษภาคม 2542): 140.

¹⁵กิติพงศ์ อรุณีพัฒน์พงศ์, “ข้อเสนอการแก้ไขกฎหมายล้มละลายฉบับใหม่,” การเงินธนาคาร 20 (กันยายน 2544): 142.

2. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวคิดของมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา อันเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ

3. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวคิดของกฎหมายต่างประเทศที่มีต่อลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในการใช้กฎหมายล้มละลายที่มีมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย

4. เพื่อวิเคราะห์หามาตรการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ให้สามารถเลือกใช้มาตรการทางกฎหมายให้สอดคล้องกับปัญหาทางการเงินของลูกหนี้ที่จะได้มีโอกาสฟื้นฟูสถานะทางการเงินมากกว่าจะให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายแต่เพียงอย่างเดียว

5. เพื่อสนับสนุนให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย โดยพิจารณาในส่วนของ การเพิ่มมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย ก่อนที่ลูกหนี้จะ ตกเป็นบุคคลล้มละลายแต่เพียงอย่างเดียว

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้หาแนวคิดของมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ต้องล้มละลาย โดยพิจารณาถึงแนวคิดและหลักเกณฑ์ของมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็น นิติบุคคล รวมทั้งศึกษาถึงอุปสรรคและข้อจำกัดของกระบวนการล้มละลายของกฎหมายล้ม ละลายประเทศไทยในปัจจุบันที่ยังไม่เอื้ออำนวยให้แก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้รับการช่วย เหลือเช่นเดียวกับลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่กระบวนการล้ม ละลายของลูกหนี้ดังกล่าว ตลอดจนศึกษาหลักกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศซึ่งมีบังคับให้อยู่ ในปัจจุบันที่มีหลักเกณฑ์และมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ ภายใต้กฎหมายล้มละลายของ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา นำมา วิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรการในการช่วยเหลือตามกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยที่มีอยู่ พร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่เป็นข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่ง เป็นบุคคลธรรมดาไม่ให้ล้มละลายตามความเหมาะสมเช่นเดียวกับแนวคิดของมาตรการฟื้นฟูกิจ การและมาตรการช่วยเหลือจัดการหนี้ของลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศ

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

วิธีการที่ใช้ในการวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการ ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ คำบรรยายกฎหมาย ตลอดจนตัวบทกฎหมายและคำพิพากษาต่างๆ ที่

เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 พร้อมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2541) และฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2542) และตำราหนังสือ เอกสารต่างๆ ของต่างประเทศ พร้อมทั้งบทความ และเอกสารทางวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5 สมมติฐานการศึกษาวิจัย

กฎหมายล้มละลายกำหนดมาตรการฟื้นฟูกิจการสำหรับนิติบุคคล แต่ยังไม่มีการในการช่วยเหลือบุคคลธรรมดาซึ่งตกเป็นบุคคลล้มละลายอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรที่จะหามาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. เพื่อทราบถึงข้อจำกัดและความไม่เพียงพอของหลักกฎหมายล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย
2. เพื่อทราบถึงหลักเกณฑ์ และแนวคิดของมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอันเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ
3. เพื่อทราบถึงหลักเกณฑ์ และแนวคิดของกฎหมายต่างประเทศที่มีต่อลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในการใช้กฎหมายล้มละลายที่มีมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย
4. เพื่อแสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์ของมาตรการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาให้สามารถเลือกใช้มาตรการทางกฎหมายให้สอดคล้องกับปัญหาทางการเงินของลูกหนี้ที่จะได้มีโอกาสฟื้นฟูสภาพปัญหาทางการเงินมากกว่าการให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายแต่เพียงอย่างเดียว
5. เพื่อเสนอแนวทางให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย โดยพิจารณาในส่วนของการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายที่ไม่ใช่เป็นเพียงแต่มุงยึดทรัพย์ของลูกหนี้ แต่เป็นการเพิ่มมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ และเพิ่มระดับความคุ้มครองสถานะของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาให้มีมากยิ่งขึ้นก่อนการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายตามกฎหมายล้มละลาย